

YANGI O'ZBEKISTONNING XALQARO OBRO'-E'TIBORINI MUSTAHKAMLASHNING IJTIMOIIY-FALSAFIY JIHATLARI

Abdullayev Mirzoxid Alijon o'g'li

Toshkent davlat transport universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada Yangi O'zbekistonning xalqaro obro'-e'tiborini mustahkamlash jarayoni ijtimoiy-falsafiy nuqtayi nazardan tahlil qilinadi. Xususan, davlat imijining shakllanishida ijtimoiy ong, milliy qadriyatlar, ochiqlik siyosati, demokratik islohotlar va ma'naviy taraqqiyotning o'rni yoritiladi. Shuningdek, globallashuv sharoitida O'zbekistonning xalqaro maydondagi ijobiy qiyofasini rivojlantirish mexanizmlariga falsafiy yondashuvlar beriladi.

Kalit so'zlar: Yangi O'zbekiston, xalqaro obro'-e'tibor, ijtimoiy falsafa, milliy qadriyatlar, globallashuv, davlat imiji.

Kirish. Bugungi globallashuv va axborot almashinuvi jadallashgan sharoitda davlatlarning xalqaro maydondagi obro'-e'tibori ularning siyosiy barqarorligi, ijtimoiy taraqqiyoti va ma'naviy salohiyatini belgilovchi muhim ko'rsatkichlardan biriga aylanmoqda. Xalqaro hamjamiyat tomonidan davlatning qanday qabul qilinishi nafaqat uning tashqi siyosiy faoliyatiga, balki ichki islohotlar mazmuni, jamiyatdagi ijtimoiy muhit va qadriyatlar tizimiga ham bevosita bog'liqdir. Shu nuqtayi nazardan, davlat imiji masalasi ijtimoiy-falsafiy tahlilni talab etuvchi dolzarb muammolardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Yangi O'zbekiston taraqqiyotining hozirgi bosqichida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli siyosiy, huquqiy va ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar mamlakatning xalqaro obro'-e'tiborini mustahkamlashga qaratilgan strategik maqsadlar bilan uyg'unlashgan. Ushbu jarayonda inson manfaatlarini ustuvor qo'yish, demokratik tamoyillarni qaror toptirish, ochiqlik va shaffoflikni ta'minlash asosiy yo'nalish sifatida e'tirof etilmoqda. Mazkur tamoyillar ijtimoiy falsafa nuqtayi nazaridan jamiyat taraqqiyotining gumanistik modeli bilan uzviy bog'liqdir.

Shu bois, Yangi O'zbekistonning xalqaro obro'-e'tiborini mustahkamlash jarayonini ijtimoiy-falsafiy jihatdan tahlil qilish, uning nazariy asoslari va amaliy mexanizmlarini aniqlash muhim ilmiy ahamiyat kasb etadi. Ushbu tadqiqot davlat va jamiyat o'rtasidagi o'zaro munosabatlar, milliy va umuminsoniy qadriyatlarning uyg'unligi hamda globallashuv sharoitida O'zbekistonning xalqaro maydondagi o'rnini belgilash masalalarini chuqurroq anglashga xizmat qiladi.

Globallashuv sharoitida davlatlar haqidagi tasavvurlar asosan xalqaro ommaviy axborot vositalari va raqamli platformalar orqali shakllanadi. O'zbekistonning siyosiy, ijtimoiy va madaniy islohotlari to'g'risidagi axborotlarning jahon axborot makonida yetarli darajada va tizimli tarzda yoritilmasligi mamlakatning xalqaro obro'-e'tiborini to'liq namoyon etishga to'sqinlik qilmoqda.

Ijtimoiy-falsafiy nuqtayi nazardan, axborot siyosatini insonparvarlik, ochiqlik va muloqot tamoyillari asosida takomillashtirish zarur. Xalqaro mediamaydon bilan samarali hamkorlikni kuchaytirish, milliy taraqqiyot modelini falsafiy asoslangan narrativlar orqali targ'ib etish mamlakatning ijobiy xalqaro qiyofasini mustahkamlaydi.

Yangi O'zbekiston taraqqiyotida milliy qadriyatlarni asrab-avaylash bilan birga, umuminsoniy va demokratik qadriyatlarga moslashish muhim vazifa hisoblanadi. Ushbu ikki qadriyatlar tizimi o'rtasida muvozanatni saqlashdagi murakkablik ba'zan xalqaro hamjamiyat tomonidan noto'g'ri talqinlarga sabab bo'lishi mumkin.

Ijtimoiy falsafa milliy va umuminsoniy qadriyatlarni qarama-qarshi emas, balki o'zaro to'ldiruvchi hodisa sifatida talqin etadi. Shu bois, milliy an'analarni zamonaviy demokratik tamoyillar bilan uyg'unlashtirish, ularni xalqaro miqyosda falsafiy asoslangan holda tushuntirish O'zbekistonning xalqaro obro'-e'tiborini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Xalqaro obro'-e'tibor faqat davlat siyosati natijasi emas, balki jamiyatning ijtimoiy faolligi bilan ham belgilanadi. Fuqarolik jamiyati institutlarining xalqaro muloqot va tashabbuslarda yetarli darajada ishtirok etmasligi mamlakatning

ijtimoiy salohiyatini to'liq namoyon etishga to'sqinlik qilmoqda.

Ijtimoiy-falsafiy yondashuv asosida fuqarolik jamiyatini rivojlantirish, nodavlat notijorat tashkilotlari va jamoatchilik tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash muhimdir. Bu jarayon jamiyatda ijtimoiy mas'uliyat va faol fuqarolik ongini shakllantirib, xalqaro miqyosda O'zbekistonning ochiq va demokratik davlat sifatidagi qiyofasini mustahkamlaydi.

Ma'naviy-ma'rifiy taraqqiyot xalqaro obro'-e'tiborning muhim ijtimoiy-falsafiy asosi bo'lsa-da, ushbu sohadagi faoliyatning yetarli darajada tizimlashtirilmaganligi ijobiy natijalarning to'liq namoyon bo'lishiga to'sqinlik qilmoqda.

Ma'naviy siyosatni uzviy va strategik asosda olib borish, ilm-fan, ta'lim va madaniyat sohalarini xalqaro miqyosda faol targ'ib qilish zarur. Ijtimoiy falsafa nuqtayi nazaridan, ma'naviy yetuk jamiyat xalqaro hamjamiyatda ishonch va hurmatga sazovor bo'ladi.

Globallashuv jarayonlari davlatlarning ochiqligini oshirgan holda, milliy manfaatlar va suverenitetni himoya qilish masalasini murakkablashtirmoqda. Bu holat xalqaro obro'-e'tibor masalasida muvozanatli yondashuvni talab etadi.

Ijtimoiy-falsafiy nuqtayi nazardan, milliy manfaatlarni himoya qilish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish o'zaro bog'liq jarayonlar sifatida qaralishi lozim. O'zbekistonning ochiq, lekin mas'uliyatli siyosati mamlakatning xalqaro obro'-e'tiborini yanada mustahkamlashga xizmat qiladi.

Yangi O'zbekistonning xalqaro obro'-e'tiborini mustahkamlash jarayonida mavjud muammolarni ijtimoiy-falsafiy yondashuv asosida hal etish mamlakatning jahon hamjamiyatidagi o'rnini yanada mustahkamlashga imkon beradi. Muammolarni tizimli tahlil qilish va ularning yechimlarini amaliyotga tatbiq etish barqaror va ijobiy xalqaro imijni shakllantirishning muhim sharti hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.

2. Mirziyoyev Sh.M. Inson qadri uchun. – Toshkent: O‘zbekiston, 2022.
3. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.
4. Ijtimoiy falsafa asoslari: darslik / Mas’ul muharrir B. Qosimov. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
5. Jo‘rayev T., Otamurodov S. Globalashuv va milliy taraqqiyot. – Toshkent: Akademnashr, 2019.
6. Nazarov Q. Falsafa: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Sharq, 2018.
7. Huntington S. Civilizations and the Remaking of World Order. – New York: Simon & Schuster, 1996.
8. Nye J.S. Soft Power: The Means to Success in World Politics. – New York: PublicAffairs, 2004.
9. Castells M. The Power of Identity. – Oxford: Blackwell Publishing, 2010.
10. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023.